

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ЛДУФК імені Івана Боберського

Протокол № 3 від 22 грудня 2020 р.

Ректор **Приступа Є.Н.**

**Положення про захист дисертації в разовій
спеціалізованій вченій раді**

2020 р.

1. Загальні положення

1. Положення про захист дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді (далі – Положення) підготоване на основі Постанови Кабінету Міністрів України №167 від 6 березня 2019 року «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами) і визначає алгоритм дій здобувача наукового ступеня та інших осіб, залучених до підготовки і проведення захисту дисертаційної роботи.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1) атестаційна справа здобувача - справа, яка формується з документів, пов'язаних з атестацією здобувача, згідно із встановленим переліком;

2) атестація здобувача - комплекс послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача, встановлення рівня набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня;

3) голова спеціалізованої вченої ради (далі - голова ради) - штатний науково-педагогічний працівник Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (далі – Університет), який має науковий ступінь доктора наук;

4) здобувач ступеня доктора філософії (далі - здобувач) - особа, яка навчається в Університеті на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності;

5) опонент - особа, яка не є штатним працівником Університету та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача. Компетентність вченого підтверджується присудженням йому науковим ступенем з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєним йому вченим званням за відповідною кафедрою (спеціальністю) та/або науковими публікаціями з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача;

6) спеціалізована вчена рада Університету (далі - Спецрада) - спеціалізована вчена рада, яка утворюється МОН з правом прийняття до розгляду та проведення

разового захисту дисертації особи, яка здобуває ступінь доктора філософії, з метою присудження їй зазначеного ступеня;

7) рецензент - особа, яка є штатним працівником Університету та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача.

У цьому Положенні термін “близькі особи” вживається у значенні, наведеному у Законі України “Про запобігання корупції”.

2. Загальні вимоги щодо утворення спецради

1. Спецрада утворюється із спеціальності, з якої Університет має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Забезпечення діяльності спецради покладається на технічного секретаря спецради.

2. Спецрада утворюється у складі голови та членів ради - двох рецензентів і двох опонентів.

Головою спецради не може бути призначено: наукового керівника здобувача; ректора (проректора) Університету; співавтора наукових публікацій здобувача; рецензента монографії здобувача; близьких осіб здобувача.

Опоненти не можуть бути співробітниками одного закладу вищої освіти (наукової установи). Опонентами можуть бути іноземні вчені з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача.

Вчений, який пропонується до складу спецради, повинен мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

Рецензентом або опонентом не може бути призначено близьких осіб здобувача, його наукового керівника та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача.

Близькі особи ректора Університету з метою захисту дисертації звертаються до іншого закладу вищої освіти (наукової установи) для утворення спецради.

Один вчений може бути головою (членом) не більше восьми спецрад протягом календарного року.

Голова та члени спецради мають рівні права під час захисту дисертації здобувачем.

3. У складі спецради не менше трьох вчених повинні мати ступінь доктора наук (голова спецради, один з рецензентів, один з опонентів). Вчений може бути включений до складу спецради не раніше ніж через п'ять років після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук).

3. Підготовка до проведення захисту

1. Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми його науковий керівник (керівники) готує (готують) висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану (далі - Висновок керівника (керівників)).

Якщо науковий керівник (керівники) відмовляється (відмовляються) підготувати Висновок керівника, здобувач звертається з письмовою заявою до голови вченої ради Університету (далі – Вчена рада) про надання висновку кафедри, до якої був прикріплений здобувач. Вчена рада доручає відповідній кафедрі розглянути таку заяву. Кафедра упродовж місяця з дня надходження заяви розглядає подані здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини її складу. На засіданні заслуховують наукову доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні науково-педагогічних працівників приймають рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує

завідувач кафедри. Якщо науковий керівник є завідувачем кафедри, до якої був прикріплений здобувач, висновок підписує завідувач докторантурою.

2. Для проведення попередньої експертизи дисертаційної роботи здобувач звертається з письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради щодо її проведення та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Така експертиза проводиться протягом двох місяців з дня надходження письмової заяви здобувача щодо її проведення.

3. Після отримання заяви здобувача голова Вченої ради звертається до кафедри, до якої був прикріплений здобувач з проханням про подачу кандидатур рецензентів. Кафедра, де буде проводитися попередня експертиза дисертації, подає пропозиції Вченій раді щодо призначення двох рецензентів, кандидатури яких пропонуються до складу спецради. Вчена рада затверджує кандидатури рецензентів та кафедру, де проводитиметься попередня експертиза дисертації.

4. Здобувач подає на кафедру дисертацію, Висновок наукового керівника (керівників) та академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми встановленого зразка, а також висновки про проведення метрологічної експертизи, перевірки первинних матеріалів дисертаційної роботи та її перевірки на наявність плагіату.

5. Завідувач кафедри за участю рецензентів організовує та проводить на її базі фаховий семінар для апробації дисертації.

Рецензенти, розглянувши дисертацію та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також за результатами фахового семінару готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Для здобувачів з галузі знань "Охорона здоров'я" висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження. На засіданні кафедри формується пропозиція щодо кандидатур голови спецради та опонентів. Яку подають на затвердження Вченій раді.

У разі відмови (у письмовій формі) Університету провести попередню експертизу та підготувати зазначений висновок здобувач має право звернутися до МОН для визначення подальшої процедури захисту дисертації.

Здобувач із поважних причин (за станом здоров'я, за сімейними обставинами) за власною заявою має право на проведення попередньої експертизи дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та проведення захисту дисертації в раді упродовж шести місяців після відрахування з аспірантури.

6. Висновок наукового керівника (керівників) (у двох примірниках) та висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (у двох примірниках) видаються здобувачеві. Після видачі здобувачеві зазначених висновків забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

7. У разі, коли зазначені висновки є позитивними, здобувач подає заяву на ім'я голови Вченої ради про формування складу спецради та подає засвідчені в установленому порядку копії одержаних ним академічної довідки про виконання відповідної освітньо-наукової програми, висновку наукового керівника (керівників) або кафедри та висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

4. Подання документів до ради, проведення захисту дисертації і присудження ступеня доктора філософії

1. Вчена рада затверджує кандидатури голови і членів спецради і подає МОН клопотання про утворення ради. МОН упродовж місяця з дати надходження клопотання приймає рішення про утворення спецради, про що видається відповідний наказ.

2. Після позитивного рішення Вченої ради здобувач подає технічному секретарю спецради такі документи, перелік яких є вичерпним:

- 1) заяву щодо проведення його атестації;
- 2) копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;
- 3) копію диплома магістра (спеціаліста). У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту;
- 4) копію свідоцтва про зміну імені (у разі потреби);

5) витяг з наказу про зарахування до аспірантури (прикріплення до кафедри) Університету, засвідчений в установленому порядку;

6) академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;

7) висновок наукового керівника (керівників) або кафедри у двох примірниках;

8) висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації у двох примірниках;

9) дисертацію в друкованому (три примірники) та електронному вигляді;

10) копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань. Копії зазначених публікацій засвідчуються в установленому порядку.

Оригінали документів, що подаються до ради відповідно до підпунктів 2-4 цього пункту, надаються раді і після прийняття заяви повертаються здобувачеві. Копії зазначених документів засвідчуються в установленому порядку.

Технічний секретар спецради перевіряє наявність всіх належних документів та їх оформлення.

3. Після оприлюднення Наказу МОН про утворення спецради її голова приймає документи до розгляду, наносить на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату їх прийняття та свій підпис.

4. У тижневий строк після прийняття документів до розгляду:

Технічним секретарем спецради на офіційному веб-сайті Університету в розділі, в якому міститься інформація про діяльність рад, розміщується інформація про прийняття дисертації до розгляду та анотація дисертації, а також надсилається до МОН повідомлення про прийняття дисертації до розгляду, яке разом з іншими такими повідомленнями, що надійшли до МОН упродовж місяця, розміщується на офіційному веб-сайті МОН третього робочого дня наступного місяця;

Голова спецради надає для вивчення опонентам дисертацію та наукові публікації, зараховані за її темою.

5. У місячний строк після прийняття документів до розгляду опоненти подають голові спецради підписані ними відгуки.

У відгуку опонента визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

У разі, коли відгук не подано своєчасно або він не відповідає вимогам, визначеним Постанови Кабінету Міністрів України №167, голова спецради може повернути його опонентові для доопрацювання або замінити опонента. У разі заміни опонента МОН надсилається вмотивоване клопотання про внесення змін до складу ради.

6. Після надходження до ради відгуків опонентів, члени спецради у робочому порядку погоджують дату проведення захисту дисертації, яка призначається не пізніше ніж у трижневий строк з дня одержання другого відгуку опонента головою спецради. Упродовж трьох робочих днів після погодження дати проведення захисту дисертації, наукова громадськість інформується про дату проведення захисту дисертації.

7. Технічний секретар спецради не пізніше ніж за десять робочих днів до дати захисту дисертації розміщує в електронному вигляді на офіційному веб-сайті Університету у розділі, в якому міститься інформація про діяльність рад, примірник дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та відгуки опонентів.

Зазначені матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Університету упродовж трьох місяців з дати набрання чинності наказом по Університету про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

8. За бажанням здобувача спецрада зобов'язана проводити захист дисертації за наявності негативного відгуку одного з опонентів. Якщо негативні відгуки надійшли від двох опонентів, дисертація знімається з розгляду, а здобувачеві повертаються всі подані ним матеріали, крім його заяви та одного примірника дисертації.

Про зняття дисертації з розгляду спецрада повідомляє МОН упродовж трьох робочих днів.

9. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні спецради (із можливістю використання засобів відеозв'язку в режимі реального часу). Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени спецради, а також, за бажанням, присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукозапис, відеозапис) такого засідання спецради оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом по Університету про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

10. Засідання спецради вважається правоможним у разі участі у ньому та голосуванні її повного складу.

У разі потреби один з опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні спецради з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу.

11. Засідання спецради проводиться головою ради державною мовою за такою процедурою:

голова спецради інформує її членів згідно з даними реєстраційної картки присутності членів ради про правоможність засідання;

голова спецради інформує її членів про погоджену із здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання, та доповідає про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам;

здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані в усній чи письмовій формі;

здобувач відповідає на зауваження, які містяться у відгуках опонентів та зверненнях інших осіб, що надійшли до Університету у письмовому вигляді чи електронною поштою;

обговорюється проект рішення спецради щодо присудження ступеня доктора філософії;

проводиться таємне голосування щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії (якщо засідання спецради проводиться з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу або, в разі участі в засіданні одного із опонентів з використанням засобів відеозв'язку, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність та ідентифікацію учасників такого голосування. Програмне забезпечення (засіб) для проведення таємного голосування застосовується за рішенням спецради;

голова спецради оголошує результати голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як чотири члени ради);

голова спецради оголошує рішення ради щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії з відповідної галузі знань та/або спеціальності.

12. Здобувач має право зняти дисертацію із захисту за письмовою заявою, поданою на засіданні спецради до початку таємного голосування. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, крім заяви та одного примірника дисертації.

Якщо спецрада встановила порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі спецрада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії.

13. У разі прийняття спецрадою рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії усі виявлені протягом розгляду дисертації та висловлені під час її захисту недоліки, порушення та зауваження, що стали підставою для прийняття такого рішення, зазначаються у рішенні спецради.

Здобувачеві надається засвідчена в установленому порядку копія зазначеного рішення та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу, висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та одного примірника дисертації.

У такому разі МОН надсилаються разом із супровідним листом засвідчені в установленому порядку копії рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії та розшифрованої фонограми засідання спецради.

Дисертація, за результатами захисту якої спецрадою прийнято рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення (крім випадку, пов'язаного з виявленням спецрадою порушення академічної доброчесності).

14. Спецрада оформляє упродовж 15 робочих днів рішення про присудження ступеня доктора філософії (у двох примірниках).

Усі документи, що стосуються розгляду дисертації та проведення її захисту в спецradі, формуються в перший примірник атестаційної справи здобувача, який зберігається у технічного секретаря спецради протягом десяти років з дати набрання чинності наказом по Університету про видачу диплома доктора філософії, а рішення спецради щодо присудження ступеня доктора філософії та один примірник дисертації підлягають постійному зберіганню.

15. Другий примірник атестаційної справи здобувача, що надсилається до МОН упродовж місяця з дня захисту дисертації, формується з таких документів, перелік яких є вичерпним:

- 1) супровідного листа на бланку Університету;
- 2) копії першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, засвідченої в установленому порядку;
- 3) рішення спецради про присудження ступеня доктора філософії;
- 4) висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- 5) відгуків опонентів;
- 6) копії диплома магістра (спеціаліста), засвідченої в установленому порядку.

У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту, засвідчена в установленому порядку;

7) копії свідоцтва про зміну імені (у разі потреби), засвідченої в установленому порядку;

8) копії академічної довідки про виконання здобувачем освітньо-наукової програми, засвідченої в установленому порядку;

9) копії документа про передачу електронного примірника до Національного репозитарію академічних текстів або Державної наукової установи “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”;

10) анотації дисертації державною мовою з наведенням наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації;

11) копії реєстраційної картки присутності членів спецради, засвідченої в установленому порядку;

12) розшифрованої фонограми засідання спецради, підписаної головою ради та скріпленої печаткою Університету.

Обкладинка атестаційної справи здобувача, супровідний лист, рішення спецради про присудження ступеня доктора філософії та реєстраційна картка присутності членів спецради оформлюються за формою, затвердженою МОН.

16. Вчена рада після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спецради про присудження ступеня доктора філософії приймає рішення про видачу диплома доктора філософії, яке затверджується наказом по Університету та оприлюднюється на його офіційному веб-сайті.

17. Рішення спецради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом по Університету про видачу диплома доктора філософії.

Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства.

18. У разі втрати, знищення або пошкодження диплома доктора філософії, Університет видає його дублікат з новим порядковим номером та інформацією відповідно до раніше виданого диплома за рахунок коштів особи, яка отримує дублікат.

Для видачі дублікату диплома до університету подають:

заяву особи про видачу дублікату диплома доктора філософії;

довідку органу внутрішніх справ про втрату диплома доктора філософії (у разі наявності);

копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;

копію втраченого, знищеного або пошкодженого диплома доктора філософії (у разі наявності).

У разі зміни особою імені диплом на новий не обмінюється.